

nalbanken og de tre hovedbanker vækket midt om natten med besked om at møde i Statsministeriet med det samme. Der var derfor stor offentlig opmærksomhed om sagen og om løsningen, og banken blev overtaget af et andet pengeinstitut ved en skattefri fusion.

Derimod var der ikke dengang megen opmærksomhed om skattesiden, da sådanne forhold jo behandles fortroligt. Men også skattemæssigt blev sagen behandlet på højeste plan. Daværende skatteminister Isi Foighel og hans øverste embedsmænd behandlede selv sagen, og det var her, man fastlagde den praksis, at de ekstraordinære indsættelser, som Finanstilsynet forlangte, og som havde medført bankens lukning, ved en skattefri fusion helt eller delvis kunne overføres til den overtagende bank, hvor de kunne udnyttes skattemæssigt.

Denne nye praksis var for så vidt ikke hemmelig, idet afgørelsen blev offentliggjort i Tidsskrift for Skattevæsen. I 1989 blev praksis beskrevet i en anvisning fra Ligningsrådet, og for så vidt blev praksis også bekræftet i det cirkulære, som Skatteministeriet udsendte i marts 1995. Men her er reglerne præciseret, så det er sværere at jonglere med de overførte indsættelser.

De overførte indsættelser er problemet i forbindelse med den praksis, der blev indført med Kronebanksagen. Der blev forhandlet med den overtagende bank om størrelsen af de merhensættelser, der kunne overføres. Den overtagende bank stillede naturligt nok krav om at blive holdt skadefri, når den skulle løse en samfundsopgave ved at overtage en skibbruden bank, men man turde ikke gå til Finansudvalget for at få mankoen dækket på åben og regulær vis. I stedet holdt man den overtagende bank skadeløs ved at give den et skattefradrag.

Det var dette aspekt, der fik embedsmandsudvalget til at erklære den pågældende praksis ulovlig i den rapport, der kom i april i år. Denne erklæring medførte, at der blev iværksat en advokatundersøgelse af, om der skulle gøres ansvar gældende over for tjenestemænd, og om der var banker, der skulle have deres selvangivelse rettet. Advokaten kom i modsætning til embedsmandsudvalget til den konklusion, at den pågældende praksis lå inden for lovens grænser og anbefalede da heller ikke hverken tjenestemandssager eller genoptagelse af skatte-sager, for så vidt angår skattefri fusioner.

Hvorvidt embedsmandsudvalget eller advokaten har ret med hensyn til arrangementets

lovlighed, tilkommer det ikke Folketinget at tage stilling til. Til gengæld er jeg enig i resultatet af advokatundersøgelsen. Når en praksis er indført med en ministers medvirken og er blevet brugt i en årrække, kan der ikke være tale om at rejse kritik af de tjenestemænd, der administrerede efter disse regler, ligesom der ikke er baggrund for at forlange bankernes selvangivelser rettet.

Derfor må opmærksomheden rettes mod den afgørelse, der startede hele den trafik, nemlig afgørelsen i Kronebanksagen. Denne afgørelse kan ikke kritiseres stærkt nok. Uanset lovlighed eller ikkelovlighed går afgørelsen ud på at bevilge penge til private virksomheder uden om Folketinget og Finansudvalget og holde bevilgingen skjult ved at henvise til fortroligheden i skattesager. Denne sag, der som nævnt involverede daværende skatteminister Isi Foighel, kunne nok fortjene en fornyet overvejelse med henblik på at placere et politisk ansvar.

Som bekendt førte denne række af problematiske skattefradrag i forbindelse med skattefri fusioner til, at fremgangsmåden reelt blev anvendt i tilfælde, hvor det var oplagt ulovligt, nemlig i sager vedrørende skattepligtige fusioner eller overtagelse af aktiver og passiver i nødstedte pengeinstitutter. At bankerne gjorde krav på skattefordele i disse tilfælde, er ikke svært at forstå, for de var vant til at få betaling over skattebilletten. Derimod står det ikke klart, om tilsagnet fra embedsmændenes side skyldtes uopmærksomhed, eller om der er andre forklaringer såsom pres fra Finanstilsynets side.

Offentligheden blev første gang opmærksom på de indlysende ulovlige fradrag i forbindelse med sagen om Himmerlandsbanken, og opmærksomheden rettede sig derefter mod sagen om Bornholmerbanken. Selv om statsministeren dengang fortalte Folketinget, at der intet var galt i denne sag, ved vi nu fra en række undersøgelser, at der blev givet løfte om et ulovligt fradrag. Senere har vi fået at vide, at også denne sag havde et fortilfælde, så der i tre tilfælde er givet tilsagn om skattefradrag, der er indlysende ulovlige.

Sagen om Himmerlandsbanken er behandlet grundigt her i Tinget, og jeg skal derfor ikke sige mere om den, bortset fra et enkelt punkt, som jeg vil vende tilbage til. I de to øvrige sager var der ingen ministre involveret, bortset fra at daværende skatteminister Anders Fogh Rasmussen fik en efterfølgende orientering vedrørende sagen om Bornholmerbanken. Men denne